

[Time: 3 Hours]

[Marks: 100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B: 1. All questions are compulsory.
2. All questions carry equal marks.

1. a) Explain the changes in administration and judiciary in the early phase of British rule in Maharashtra.

OR

b) Examine the significance of the Ramoshi, Bhil and Koli uprisings in Maharashtra.

2. a) Bring out the principles and work of the Prarthana Samaj.

OR

b) Comment on the contribution of thinkers of Maharashtra in arousing economic nationalism.

3. a) Discuss the role of Moderates of Maharashtra in the national movement.

OR

b) Trace the various phases of Samyukta Maharashtra Movement.

4. a) Describe the contribution of reformers in the field of education in Maharashtra.

OR

b) Evaluate the efforts of the reformers in Maharashtra towards emancipation of women.

5. Attempt any two short notes:

- Social condition of Maharashtra in 19th century.
- Satyashodhak Samaj.
- Civil Disobedience Movement in Maharashtra.
- Rajarshi Shahu Maharaj.

*****

वेळ : ३ तास

एकूण गुण : १००

मराठी रुपांतर

Please check whether you have got the right question paper.

- सुचना : १. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहेत.
२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

१. अ) महाराष्ट्रातील ब्रिटीश राजवटीच्या सुरुवातीच्या काळात प्रशासन व न्यायव्यवस्थेत झालेले बदल स्पष्ट करा.

किंवा

- ब) महाराष्ट्रातील रामोशी, भिल्ल व कोळी यांच्या उठावांच्या महत्त्वाचे परीक्षण करा.

२. अ) प्रार्थना समाजाची तत्त्वे आणि कार्य यांचा आढावा घ्या.

किंवा

- ब) आर्थिक राष्ट्रवादाच्या निर्मितीमधील महाराष्ट्रातील विचारवंतांच्या योगदानावर भाष्य करा.

३. अ) राष्ट्रीय चळवळीतील महाराष्ट्रातील मवाळवाद्यांच्या भूमिकेची चर्चा करा.

किंवा

- ब) संयुक्त महाराष्ट्र चळवळीच्या विविध टप्प्यांचा मागोवा घ्या.

४. अ) महाराष्ट्रातील शिक्षण क्षेत्रात सुधारकांनी दिलेल्या योगदानाचे वर्णन करा.

किंवा

- ब) स्त्रियांच्या उन्नतीसाठी महाराष्ट्रातील सुधारकांनी केलेल्या प्रयत्नांचे मूल्यमापन करा.

५. कोणत्याही दोन टिपा सोडवा.

अ. एकोणिसाव्या शतकातील महाराष्ट्राची सामाजिक स्थिती.

ब. सत्यशोधक समाज.

क. महाराष्ट्रातील सविनय कायदेभंग चळवळ.

ड. राजर्षी शाहू महाराज.

*****